

А К Т
лісопатологічного обстеження лісових насаджень

16.04. 2026

с. Гора

На звернення філії «Столичний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» (далі - ДП «Ліси України»), лист № 6808/40.1.9-2026 від 15.04.2026, згідно Санітарних правил в лісах України, затверджених постановою Кабінетом Міністрів України від 27.07.1995 №555 (далі Правила), нами, провідними інженерами – лісопатологами спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі - ДСЛП «Київлісозахист») Віктором КАНІВЦЕМ, Вікторією ШВЕНЬ, інженером з охорони та захисту лісу I категорії філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Максимом РАЧКОМ, лісничим Баришівського лісництва Віталієм НЕСТЕРЧУКОМ, лісничим Кийлівського лісництва Костянтином БАКУНОМ, лісничим Старівського лісництва Сергієм ТРИГУБОМ, майстром лісу Стовп'язького лісництва Олександром МАЗУРОМ, лісничим Студениківського лісництва Андрієм ГЛОБОЮ, проведене лісопатологічне обстеження насаджень Бориспільського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» на предмет доцільності призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2026 рік.

Коротка таксаційна характеристика ділянок лісу, в яких проведене лісопатологічне обстеження наведена за матеріалами базового лісовпорядкування 2015 року.

Результати обстеження:

У таблиці 1 наведено перелік ділянок соснових насаджень, всихання яких відбулося внаслідок пошкодження стовбуровими шкідниками.

Таблиця 1

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер ділянок	Площа, яка потребує провєення ВСП	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності	Причини призначення заходів
					склад	вік, років	повнога	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектаd		
Баришівське (ДП «Бориспільське ЛГ»)													
38	13	1.9		1.9	10СЗ+БП	76	0.70	1А	27	32	425	4	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
38	14	2.8		2.8	10СЗ+БП	76	0.70	1А	27	34	425	4	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка

44	18	1.6		1.6	10СЗ+АКБ	71	0.75	1	25	32	415	4	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
44	36	2.2		2.2	10СЗ+АКБ	71	0.70	1А	27	32	420	2	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
51	17	2.3		2.3	10СЗ	64	0.75	1А	26	30	440	4	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
72	15	8.2		8.2	10СЗ	61	0.65	1А	24	34	350	4	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
72	16	5.8		5.8	9СЗ1ДЗ	61	0.70	1А	25	36	340	4	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
Разом		24.8		24.8									
Кийлівське (ДП «Бориспільське ЛГ»)													
52	14	2.9		2.9	10СЗ	55	0.75	2	18	20	260	2	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
52	17	2.3		2.3	10СЗ	52	0.80	1А	21	24	360	2	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
79	15	18.8	(3)	17.8	9СЗ1ДЗ	68	0.85	1	24	32	410	2	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
82	22	1.9		1.9	10СЗ	66	0.60	1А	26	32	340	2	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
Разом		25.9		24.9									
Старівське (ДП «Бориспільське ЛГ»)													
2	14	2.1		2.1	6СЗ3ЛПД1БП+ОС+ДЗ	82	0.60	1А	30	32	340	4	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
Разом		2.1		2.1									
Стовп'язьке (ДП «Переяслав-Хмельницьке ЛГ»)													
17	13	3.1	(2)	0.4	7СЗ(105)ЗСЗ(60)	105	0.60	2	24	36	300	4	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
17	26	0.3		0.3	10СЗ	45	0.80	1	17	20	260	4	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
17	30	2.0		2.0	10СЗ	64	0.80	1	22	26	360	4	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
17	43	0.3		0.3	10СЗ	57	0.80	1А	23	26	390	4	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
66	22	25.0	(1)	2.1	10СЗ+БП	55	0.90	2	18	22	310	3	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
Разом		30.7		5.1									
Студениківське (ДП «Переяслав-Хмельницьке ЛГ»)													
1	13	0.8		0.8	10СЗ	67	0.71	1	24	28	369	4	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
26	28	6.7	(2)	1.8	10СЗ+БП	80	0.71	1	25	30	389	4	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
26	33	0.7		0.7	9СЗ1ДЗ+АКБ	72	0.71	1	25	32	379	4	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
28	13	1.5		1.5	10СЗ	92	0.60	2	23	30	293	4	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
32	1	5.5	(2)	2.5	10СЗ	77	0.71	1	26	30	409	4	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка

32	15	1.1		1.1	7С3ЗАКБ	82	0.69	1	26	30	315	4	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
33	1	0.6		0.6	10СЗ	73	0.71	1	23	32	349	4	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
33	2	4.7	(3)	1.1	10СЗ	80	0.71	1	24	32	369	4	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
33	8	2		2.0	7С3ЗАКБ	87	0.73	2	23	36	298	4	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
38	1	2.8		2.8	8С32АКБ	97	0.69	2	23	36	288	4	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
Разом		26.4		14.9									
Студениківське (Помоклівське) лісництво (ДП «Переяслав-Хмельницьке ЛГ»)													
48	3	5.8		5.8	10СЗ+БП+ДЗ	77	0.61	1	26	32	350	2	великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
Разом		5,8		5,8									
Всього				77.6									

Під час обстеження насаджень встановлено ослаблення дерев сосни звичайної (*Pinus sylvestris*).

У нижній частині стовбурів (зона товстої кори) виявлено ознаки заселення великим сосновим лубоїдом (*Tomicus piniperda*), а саме:

- звивисті повздовжні маточні та личинкові ходи під корою;
- відшарування кори.

У верхній частині стовбурів повалених дерев (зона тонкої кори) зафіксовано заселення малим сосновим лубоїдом (*Tomicus minor*), що проявляється у вигляді:

- поперечних дугоподібних маточних ходів.

Під проекціями крон на лісовій підстилці виявлено від 6 до 10 шт./м² свіжих пошкоджених пагонів, що свідчить про високу чисельність популяції пагонових шкідників (лубоїдів).

У зоні перехідної кори виявлено ознаки пошкодження синьою сосною златкою (*Phaenops cyanea*):

- звивисті, мілкі, плескуваті ходи;
- пошкодження заболоні.

Ступінь заселення: середній – місцями високий.

Характер пошкодження: груповий, місцями куртинний.

Повнота насаджень в межах обстежених ділянок нерівномірна.

Крім зазначених вище чинників, погіршення санітарного стану обстежених насаджень зумовлене:

- природним старінням деревостанів;
- внутрішньовидовою та міжвидовою конкуренцією;
- впливом несприятливих абіотичних чинників середовища.

Зазначені фактори спричиняють ослаблення та всихання дерев, що у свою чергу, супроводжується їх заселенням стовбуровими шкідниками, які виступають переносниками патогенних мікроорганізмів.

Під час обстеження виявлено дерева листяних порід, відведених в рубку, а саме - дуб звичайний, береза повисла. Зазначені дерева відносяться до VI категорії стану (сухостій) та характеризуються:

- наявністю зламів стовбурів;

- вивернутою кореневою системою;
- повною втратою господарської цінності (неліквідна деревина).

Повнота насаджень у межах обстежених ділянок є **нерівномірною**, з наявністю ділянок розрідження різного ступеня.

У таблиці 2 наведено ділянки соснового насадження пошкодженні аваріями та стихійним лихом.

Таблиця 2

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер ділянок	Площа, яка потребує проведення ВСП	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності	Причини призначення заходів
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар		
Старівське (ДП «Бориспільське ЛГ»)													
2	19	1.9	(2)	0.9	10СЗ+ЛПД	81	0.70	1А	30	36	450	4	вітровал та бурелом, великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
60	19	4.5		4.5	10СЗ	51	0.80	1А	23	24	420	2	вітровал та бурелом, великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
60	25	2.3	(2)	1.7	10СЗ+БП	46	0.85	1А	20	20	365	2	вітровал та бурелом, великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
63	7	7.0		7.0	10СЗ+БП	52	0.90	1А	22	22	410	2	вітровал та бурелом, великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
Разом		15.7		14.1									
Стовп'язьке (ДП «Переяслав-Хмельницьке ЛГ»)													
31	17	3.4		3.4	10СЗ+БП+АКБ	39	0.70	2	14	18	165	3	вітровал та бурелом, великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
Разом		3,4		3,4									
Стовп'язьке (Переяславське) (ДП «Переяслав-Хмельницьке ЛГ»)													
76	2	11.5		11.5	10СЗ	91	0.60	1	26	36	355	3	вітровал та бурелом, великий та малий сосновий лубоїди, синя соснова златка
Разом		11.5		11.5									
Всього				29.0									

Обстежене насадження зазнало значних пошкоджень внаслідок стихійного лиха (вітровалу-бурелому), що призвело до деградації деревостану до ступеня припинення росту.

Характер пошкодження визначено як дифузний, ступінь пошкодження — середній (місцями сильний).

У процесі обстеження встановлено такі ознаки пошкодження:

- наявність поодиноких та групових вітровальних дерев із повним виверненням кореневої системи;
- наявність дерев із нахилом стовбура понад 30° від вертикальної осі та візуальними ознаками підризу коріння;
- бурелом (механічні злами стовбурів у нижній та середній частинах).

- ажурність крон у нахилених дерев;
- втрата блиску та зміна забарвлення хвої (набуття блідо-зеленого та жовтого відтінків) у дерев із підірваною кореневою системою;
- передчасне осипання хвої внаслідок припинення сокоруху.

У період обстеження встановлено супутнє заселення пошкоджених дерев стовбуровими шкідниками, а саме:

- великий сосновий лубоїд (*Tomicus piniperda*);
- малий сосновий лубоїд (*Tomicus minor*);
- синя соснова златка (*Phaenops cyanea*).

Характер поширення пошкодження: поодинокий, місцями груповий.

Висновок:

За результатами проведеного лісопатологічного обстеження встановлено, що санітарний стан насаджень Бориспільського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» є **незадовільним**, з наявністю ослаблених та пошкоджених дерев.

Насадження характеризуються **слабким ступенем пошкодження**, однак наявні чинники негативного впливу спричиняють їх подальше ослаблення та можуть призвести до погіршення санітарного стану.

У результаті обстеження встановлено такі причини розладнання насаджень:

- стовбурові шкідники — 77.6 га;
- аварії та стихійне лихо — 29.0 гектарів.

Осередки шкідників і хвороб мають **дифузний характер**, виражених локалізованих осередків не виявлено.

З метою поліпшення санітарного стану лісів, запобігання подальшому поширенню шкідників та хвороб, а також збереження біологічної стійкості насаджень, **рекомендується провести у 2026 році вибіркові санітарні рубки на загальній площі 106.6 гектара**.

Під час проведення заходів необхідно здійснити вилучення:

- сухостійних дерев;
- дерев, заселених стовбуровими шкідниками - IV – V категорії стану;
- дерев з ознаками вітровалу - бурелому - IV – VI категорії стану.

Рекомендації:

Провести у 2026 році **вибіркові санітарні рубки** у вищезазначених насадженнях відповідно до вимог пунктів 2, 5, 6, 9, 10, 13, 14, 16, 19, 23 **Правил**, з урахуванням вимог чинного лісового та природоохоронного законодавства.

Під час проведення заходів необхідно:

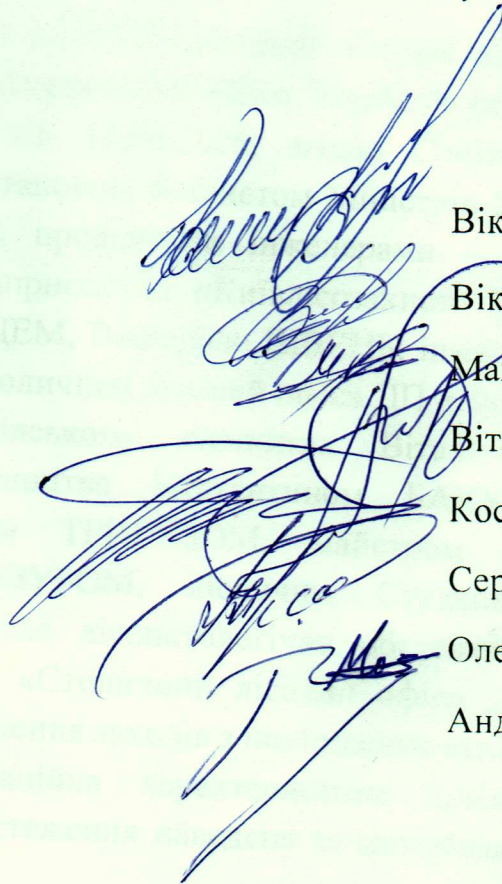
- забезпечити своєчасне вилучення сухостійних, відмираючих та сильно ослаблених дерев;
- видалити дерева, заселені стовбуровими шкідниками та уражені хворобами;
- дотримуватися технологій проведення рубок з мінімізацією негативного впливу на навколишнє природне середовище.

Лісокористувачу необхідно:

- організувати **посилений моніторинг санітарного стану насаджень**;

- здійснювати своєчасне виявлення нових осередків шкідників і хвороб;
Своєчасне та повне виконання зазначених заходів сприятиме:
- стримуванню поширення стовбурових шкідників;
- локалізації інфекційних хвороб;
- підвищенню біологічної стійкості насаджень;
- поліпшенню загального екологічного стану лісів.

Підписи:

Віктор КАНІВЕЦЬ

Вікторія ШВЕНЬ

Максим РАЧОК

Віталій НЕСТЕРЧУК

Костянтин БАКУН

Сергій ТРИГУБ

Олександр МАЗУР

Андрій ГЛОБА